

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.410.032.02.2015
P/15/077

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/15/063 – Realizacja programów polityki zdrowotnej przez jednostki samorządu terytorialnego
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
<i>Kontrolerzy</i>	1. Wojciech Domagalski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98573 z dnia 2 listopada 2015 r. 2. Artur Pigłas, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 98578 z dnia 6 listopada 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Starostwo Powiatowe w Ostrowie Wielkopolskim, Aleje Powstańców Wielkopolskich 16, 63-400 Ostrów Wielkopolski, (dalej: Starostwo)
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Paweł Rajski Starosta Ostrowski (dalej: Starosta) (dowód: akta kontroli str. 3-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, Powiat Ostrowski (dalej: Powiat) prawidłowo realizował programy zdrowotne w latach 2013-2015 (do września)¹.

Wyznaczając komórkę organizacyjną i pracowników odpowiedzialnych za czynności związane z ochroną zdrowia, zapewniono realizację zadań Powiatu wynikających z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym² oraz z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych³. Starostwo rozpoznawało potrzeby zdrowotne mieszkańców, a zagadnienia związane z realizacją tych potrzeb były szeroko konsultowane z Radnymi Powiatu oraz Wójtami Gmin z terenu Powiatu.

Starostwo rzetelnie przeprowadziło procedury konkursowe wyboru realizatorów poszczególnych programów oraz weryfikowało zakres realizowanych działań profilaktycznych. Prowadzona przez NIK kontrola finansowania kosztów programów zdrowotnych potwierdziła legalność i gospodarność poniesionych wydatków oraz rzetelność prowadzonej dokumentacji. Rzetelnie sporządzono i terminowo przekazano Marszałkowi Województwa Wielkopolskiego informacje o realizowanych i planowanych programach zdrowotnych za lata 2013 i 2014.

Starostwo nie opracowało dokumentu ustalającego strategię działań w zakresie polityki zdrowotnej, którego opracowanie rekomendowała Rada Ministrów w Narodowym Programie Zdrowia.

Stwierdzono także, że ogłoszenie konkursu ofert w sprawie realizacji dwóch programów zdrowotnych nastąpiło przed uzyskaniem opinii Agencji Oceny

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² Dz. U. z 2015 r., poz. 1445.

³ Dz. U. z 2015 r., poz. 581 ze zm., dalej: ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Technologii Medycznej i Taryfikacji (dalej: Agencja lub AOTMiT). Nieprawidłowość ta nie miała jednak wpływu na realizację tych programów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Stan przygotowania j.s.t do realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia

Opis stanu faktycznego

1.1. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Starostwa⁴, zadania z zakresu ochrony zdrowia, w tym dotyczące programów polityki zdrowotnej realizował Referat Zdrowia i Polityki Społecznej działający w ramach Wydziału Spraw Społecznych. Do dnia 15 września 2015 r. w referacie zatrudnione były dwie osoby, kierownik Referatu oraz Inspektor Wydziału Spraw Społecznych, a od 15 września br. zadania te wykonywał Inspektor Wydziału Spraw Społecznych. Zadania z zakresu ochrony zdrowia ujęto w zakresach czynności ww. pracowników. Należała do nich m.in. realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, należących do kompetencji Powiatu.

(dowód: akta kontroli str. 9-21 i 22-55)

1.2. W kontrolowanym okresie (do dnia 30 listopada 2015 r.) do Starostwa nie wpłynęły skargi lub wnioski mieszkańców dotyczące sposobu realizacji zadań związanych z ochroną zdrowia.

(dowód: akta kontroli str. 56-60)

1.3. Realizacja zadań z zakresu ochrony zdrowia nie była przedmiotem audytu, kontroli wewnętrznej oraz kontroli ze strony organów zewnętrznych.

(dowód: akta kontroli str. 61)

1.4. Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej była przedmiotem obrad Komisji Zdrowia i Polityki Społecznej Rady Powiatu (dalej: Komisja Zdrowia), która w latach 2013-2015 zajmowała się ww. zagadnieniami 8-krotnie. Radni dyskutowali na temat realizacji programów polityki zdrowotnej oraz wysuwali propozycje takich programów. Ponadto, Komisja akceptowała wzór ogłoszenia o realizacji programu oraz wzór oferty na jego przeprowadzenie. Radni ww. Komisji zapoznawali się z konspektami realizacji programów oraz opiniami Prezesa AOTMiT.

(dowód: akta kontroli str. 62-133)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Starostwa w zbadanym obszarze.

2. Opracowanie programów polityki zdrowotnej

Opis stanu faktycznego

2.1. Do dnia zakończenia niniejszej kontroli Starostwo nie sporządziło dokumentu strategicznego w zakresie polityki zdrowotnej Powiatu.

W Starostwie opracowano raport o stanie zdrowia mieszkańców Powiatu zawierający dane demograficzne, informacje o stanie sanitarnym oraz dane dot. głównych jednostek chorobowych występujących na terenie Powiatu (choroby układu krążenia, nowotwory złośliwe, choroby zakaźne, cukrzyca, zaburzenia psychiczne, choroby tarczycy, choroby zawodowe).

(dowód: akta kontroli str. 135, 139-140, 526-531, 554-604)

⁴ Wprowadzony uchwałą Nr X/103/2011 Rady Powiatu Ostrowskiego z dnia 30 listopada 2011 r., zmieniony w październiku 2015 r.

2.2 Inicjatorami realizacji poszczególnych programów zdrowotnych byli Radni Powiatu - członkowie Komisji Zdrowia oraz Zarząd Powiatu. Starostwo nie dysponowało w latach 2013-2014 informacjami o programach zdrowotnych realizowanych przez Wielkopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia (dalej: WOW NFZ), natomiast uzyskało taką informację w 2015 r. Z informacji uzyskanej z WOW NFZ, w trybie art. 29 pkt 2 lit. f ustawy o NIK, wynika że zakres świadczeń wykonywanych przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w ramach programów polityki zdrowotnej finansowanych przez NFZ, nie był tożsamy z zakresem świadczeń udzielanych w ramach programów finansowanych przez Powiat. Ponadto, WOW NFZ zawarł z podmiotem leczniczym z terenu powiatu ostrowskiego umowę na realizację w latach 2012-2016 programu profilaktyki chorób odtytoniowych, w tym przewlekłej obturacyjnej choroby płuc.

(dowód: akta kontroli str. 136, 541-542)

W latach 2013-2015 zrealizowano trzy programy zdrowotne:

- a) w 2013 r. program „Stop Pneumokokom” – obejmujący szczepienia dzieci urodzonych w 2011 r.,
- b) w 2013 r., program edukacji zdrowotnej „Pierwsza pomoc przedmedyczna” skierowany do młodzieży ponadgimnazjalnej i obejmujący zajęcia teoretyczne oraz praktyczne z zasad udzielania pomocy przedmedycznej,
- c) w 2014 r. program edukacji zdrowotnej „Jestem zdrowy bo zdrowo jem” skierowany do młodzieży III klas szkół ponadgimnazjalnych.

(dowód: akta kontroli str. 134-142 i 62-133)

Programy polityki zdrowotnej Starostwo konsultowało z organami gmin z terenu Powiatu (programy te przekazano tym gminom do zaopiniowania).

(dowód: akta kontroli str. 543-553)

2.3. Wszystkie projekty programów zostały zaopiniowane przez AOTMiT, z czego: dwa programy uzyskały pozytywną opinię Agencji (program „Stop pneumokokom” i program „Pierwsza pomoc przedmedyczna”), program „Jestem zdrowy bo zdrowo jem” został zaopiniowany negatywnie⁵. Ogłoszenie procedury konkursowej w sprawie realizacji programu „Jestem zdrowy bo zdrowo jem” nastąpiło po uzyskaniu opinii AOTMiT.

Pomimo negatywnej opinii Agencji dot. programu „Jestem zdrowy bo zdrowo jem”, Zarząd Powiatu jak i Komisja Zdrowia zaakceptowały program w pierwotnej formie. Zarząd Powiatu nie podzielił uwag Prezesa AOITM dotyczących kierowania programu do młodzieży, zamiast do dzieci szkolnych i przedszkolnych oraz nieobjęcia programem rodziców oraz nauczycieli.

Starosta wyjaśnił, że podejmując decyzję o realizacji tego programu kierowano się przede wszystkim szerokim zakresem jego odbiorców (dotyczył on bezpośrednio młodzieży szkolnej oraz pośrednio nauczycieli i rodziców), a głównym jego celem było oprócz upowszechniania wiedzy na temat zdrowego racjonalnego odżywiania – zmniejszenie występowania nadwagi i niedożywiania u młodzieży, a także zwrócenie uwagi osobom dorosłym na problem anoreksji i bulimii.

(dowód: akta kontroli str. 150-154, 209-213, 299, 346-351, 525-531)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość.

Zarząd Powiatu ogłosił konkursy w sprawie realizacji dwóch programów zdrowotnych przed uzyskaniem opinii Agencji w sprawie tych programów. Uchwałę

⁵. Projekt programu „Pierwsza pomoc przedmedyczna – zajęcia teoretyczne i praktyczne” wysłano do opiniowania 18.07.2013 r. a opinia wpłynęła 4 listopada 2013 r. (ponad 3 miesiące). Program „Stop Pneumokokom” został wysłany do Agencji 3 kwietnia 2013 r., natomiast opinia została przekazana do Starostwa 5 sierpnia 2013 r. Program realizowany w 2014 r., „Jestem zdrowy bo zdrowo jem” został wysłany 22 listopada 2013 r., a opinia Agencji została przekazana do Starostwa 19 maja 2014 r.

w sprawie ogłoszenia konkursu ofert na przeprowadzenie programu „Stop pneumokokom” Zarząd Powiatu podjął 23 lipca 2013 r. (opinia AOTiTM wpłynęła do Starostwa 5 sierpnia 2013 r.), a programu „Pierwsza pomoc przedmedyczna” 23 października 2013 r. (opinia AOTiTM wpłynęła 4 listopada 2013 r.).

NIK podkreśla przy tym fakt, że Starostwo ogłosiło procedury konkursowe po upływie trzymiesięcznego terminu do wydania opinii przez Agencję, który wynikał z art. 48 ust. 2b ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁶. Podkreślić należy, że oba programy uzyskały pozytywną opinię Agencji, a ponadto ich zakres merytoryczny, a także zaplanowanie w budżecie powiatu wydatków na realizację tych programów wymagało uruchomienia procedur konkursowych w terminie umożliwiającym ich realizację w 2013 r.

NIK wskazuje jednak, że naruszenie normy ustawowej postanowienia art. 48 ust. 2a i 2b ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁷, jest oceniane przez właściwe organy nadzoru, jako istotne naruszenie prawa. Przed podjęciem decyzji o realizacji Programu (przed podjęciem stosownej uchwały) podmiot zobowiązany do zasięgnięcia opinii AOTMiT jest zobligowany uzyskać taką opinię, poddać ją analizie i ewentualnie uwzględnić przy tworzeniu programu zdrowotnego (programu polityki zdrowotnej)⁸.

(dowód: akta kontroli str. 150-154, 208-213, 394-400)

Uwaga dotycząca
badanej działalności

Starostwo nie sporządziło dokumentu strategicznego w zakresie polityki zdrowotnej i zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych, o którym mowa w celu operacyjnym nr 12 „Aktywizacja jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych na rzecz zdrowia społeczeństwa” Narodowego Programu Zdrowia na lata 2007-2015⁹. Wyjaśniając brak tego opracowania Starosta podał, że powodem takiej sytuacji był fakt, iż jednostki samorządu terytorialnego wchodzące w skład Powiatu były również realizatorami programów zdrowotnych na terenie swoich gmin. Podejmując decyzję o realizacji poszczególnych programów upewniano się czy, program nie będzie dublowany i decyzje o realizacji programów zdrowotnych dla Powiatu były podejmowane na bieżąco. Ponadto dodał, że przed podjęciem decyzji o realizacji konkretnych programów omawiano założenia ich realizacji na posiedzeniach Komisji Zdrowia. Członkowie komisji, w skład której wchodziłi również lekarze, w ocenie Starosty, mieli największą wiedzę na temat potrzeb zdrowotnych mieszkańców Powiatu.

(dowód: akta kontroli str. 135, 139-140)

Ocena cząstkowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, Starostwo podejmowało działania na rzecz rozpoznania potrzeb zdrowotnych mieszkańców powiatu, jednakże działania te nie posłużyły do stworzenia dokumentu ustalającego strategię działań w zakresie polityki zdrowotnej. Opracowane programy zdrowotne zostały poddane weryfikacji przez Agencję, która potwierdziła poprawność i zgodność z celami programu regionalnego dwóch spośród trzech sporządzonych projektów. Zarząd Powiatu i właściwa Komisja Rady Powiatu przeanalizowali uwagi AOiTM przed wdrożeniem do realizacji programu, który został zaopiniowany negatywnie.

⁶ W brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2014 r. Od dnia 1 stycznia 2015 r. termin ten (dwumiesięczny) określa art. 48a ust. 3 pkt 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej.

⁷ W brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2014 r. Od dnia 1 stycznia 2015 r. obowiązek ten określa art. 48a ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej.

⁸ Rozstrzygnięcie nadzorcze nr PNK.I.4130.30.2012 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 16 marca 2012 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Świętokrzyskiego z 5 kwietnia 2012 r., poz. 1069).

⁹ Załącznik do uchwały Nr 90/2007 Rady Ministrów z dnia 15 maja 2007 r.

3. Wdrażanie i realizacja programów polityki zdrowotnej

Opis stanu faktycznego

3.1. Informacje o przyjętych do realizacji w danym roku programach polityki zdrowotnej opublikowano na stronach internetowych Starostwa oraz na tablicy ogłoszeń w jego siedzibie. Ponadto informacje o uruchomieniu programów ukazywały się w prasie lokalnej.

W odniesieniu do każdego zrealizowanego programu, Zarząd Powiatu, każdorazowo podejmował uchwały w sprawie ogłoszenia konkursu ofert na przeprowadzenie programów zdrowotnych. Ogłoszenia o konkursie stanowiły załącznik do ww. uchwał i zawierały każdorazowo opis: przedmiotu konkursu ofert, wymagań stawianych oferentom, obszaru realizacji programu, szczegółowej tematyki jego realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 130-136, 401-451)

3.2. W latach 2013-2015 Powiat zrealizował 3 programy zdrowotne:

a) w 2013 r. program zdrowotny „Pierwsza pomoc przedmedyczna – zajęcia teoretyczne i praktyczne”, którego celem było zmniejszenie liczby zgonów oraz niepełnosprawności w wyniku zdarzeń będących skutkiem niedzielenia lub zbyt późnego oraz niewłaściwego udzielenia pierwszej pomocy. Program miał charakter szkoleniowo – edukacyjny i obejmował cykl szkoleń teoretycznych i praktycznych z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej. Ponadto, miał na celu zwiększenie liczby osób posiadających wiedzę teoretyczną z zakresu udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej, przygotowanie młodzieży do racjonalnych zachowań w przypadku wystąpienia zagrożeń. Oczekiwany efektem tego programu było nabycie przez młodzież umiejętności przeprowadzenia sprawnej resuscytacji krążeniowo – oddechowej, zatamowanie krwotoków i podjęcie działania przeciwwstrząsowego, co winno przyczynić się do zmniejszenia odsetek ofiar śmiertelnych jak również niepełnosprawności.

Adresatami programu byli wszyscy uczniowie szkół ponadgimnazjalnych znajdujących się na terenie Powiatu. Program został realizowany w okresie od października do grudnia 2013 r. i zostało nim objętych 1670 uczniów¹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 273- 400)

b) w 2013 r. program zdrowotny „Stop Pneumokokom”, którego celem było ograniczenie zakażeń pneumokokowych oraz niepożądanych skutków i następstw chorobotwórczych spowodowanych patogenami. Celem szczegółowym było objęcie Programem dzieci urodzonych w 2011 r. z terenu Gminy i Miasta Odolanów, Gminy Śieroszewice oraz Gminy Przygodzice.

Oczekiwany efektem programu było zminimalizowanie zagrożeń wynikających chorób wywołanych bakteriami pneumokokowymi, zarówno wśród dzieci jak i osób starszych. W ramach programu zaszczepiono łącznie 186 dzieci. Jego wykonawcy: zakupili szczepionki, wykonali badania lekarskie kwalifikujące do wykonania szczepienia, przeprowadzili wywiady medyczne, podali szczepionki zgodnie ze schematem określonym przez producenta, sporządzili dokumentację medyczną z przeprowadzonych szczepień.

(dowód: akta kontroli: str. 144-202)

c) w 2014 r. program edukacji zdrowotnej „Jestem zdrowy bo zdrowo jem”, którego celem było upowszechnienie wiedzy na temat zdrowego, racjonalnego odżywiania – zmniejszenie występowania problemu nadwagi jak również niedożywienia

¹⁰ Uczniowie uczestniczyli w zajęciach teoretycznych (1 godz. dla jednej grupy 20 – 30 osobowej) oraz w zajęciach praktycznych obejmujących nabycie umiejętności przeprowadzenia sprawnej resuscytacji krążeniowo – oddechowej , zatamowania krwotoków i podjęcia działań przeciwwstrząsowych (2 godz. – zajęć dla jednej grupy 20- 30 osobowej).

u młodzieży ponadgimnazjalnej, w szkołach prowadzonych przez Powiat. Cele szczegółowe programu obejmowały:

- zwiększenie świadomości żywieniowej społeczeństwa,
- modyfikacja modelu spożywania żywności,
- zmniejszenie częstości występowania czynników ryzyka chorób dietozależnych,
- zmniejszenie częstości występowania hipercholesterolemii, hipertriglicydemii,
- zmniejszenie przedwczesnej niepełnosprawności fizycznej.

Programem objęto 1612 uczniów szkół ponadgimnazjalnych z klas III na terenie powiatu Ostrowskiego (10 szkół ponadgimnazjalnych). W ramach programu uczniowie uczestniczyli w wykładach na temat zdrowego stylu odżywiania wraz z prezentacją multimedialną. U uczniów wykonano pomiary wzrostu i wagi ciała – obliczono wskaźnik BMI (wskaźnik masy ciała), a dodatkowo każdy uczeń otrzymał indywidualną interpretację uzyskanych wyników. Ponadto, w ramach zawartej umowy wykonawca dokonał podsumowania przeprowadzonego programu ze wskazaniem odsetka osób ze stwierdzonymi zaburzeniami spowodowanymi złym sposobem odżywiania

(dowód: akta kontroli str. 203-273)

W 2015 r. nie zrealizowano ww. programu zdrowotnego ze względu na to, że oferenci nie spełnili warunków zawartych w ogłoszeniach o konkursie ofert. Konkurs ogłoszony został trzykrotnie, po czym Zarząd Powiatu, w dniu 13 października 2015 r. podjął uchwałę o zamknięciu postępowania konkursowego bez dokonania wyboru oferty w sprawie realizacji programu „Jestem zdrowy, bo zdrowo jem”.

(dowód: akta kontroli str. 452-465)

3.3 Zgodnie z art. 48 ust. 4 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, wybór realizatorów trzech programów przeprowadzonych w latach 2013-2015 został dokonany w drodze konkursu ofert. Zgodnie z art. 48 ust. 5 ww. ustawy, informacje o ogłoszonych konkursach zamieszczono w siedzibie i na stronie internetowej Starostwa, co najmniej 15 dni przed wyznaczonym terminem składania ofert.

W 2013 r. do realizacji programu „Pierwsza pomoc przedmedyczna zajęcia teoretyczne i praktyczne” zgłosiło się 3 oferentów. Ponadto do programu „Stop pneumokokom” realizowanego wspólnie z gminami Przygodzice, Sieroszewice i Odolanów zgłosiło się czterech oferentów z czego umowę zawarto z 3 wykonawcami (w ramach tego programu odbyły się trzy konkursy w celu wyłonienia wykonawców programu w poszczególnych gminach). W 2014 r. w konkursie na realizację programu edukacji zdrowotnej „Jestem zdrowy to zdrowo jem” złożono jedną ofertę (z oferentem zawarto umowę na realizację programu). Oferenci, z którymi Zarząd Powiatu zawarł umowy o realizację programów zaproponowali najkorzystniejsze ceny ich realizacji. Oferty dotyczące realizacji programów zdrowotnych w latach 2013- 2015 Starostwo zamieściło na swoich stronach internetowych i w siedzibie Starostwa. Do wyboru oferentów nie powoływano komisji konkursowych - wykonawcę programów ustalał Zarząd Powiatu w drodze uchwały, która zawierała uzasadnienie wyboru wykonawcy.

(dowód: akta kontroli: str. 142-143)

Umowy w sprawie realizacji programów zawierały postanowienia określające m.in.: prawa i obowiązki wykonawcy programu, termin realizacji, wysokość wynagrodzenia, warunki rozwiązania umowy oraz wysokość kar za niewykonanie zlecenia zgodnie z umową.

(dowód: akta kontroli: str. 226-228, 244-246, 359-361, 376-378, 370-372)

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena częściowa

Opis stanu
faktycznego

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Starostwa w zbadanym zakresie.

4. Finansowanie programów polityki zdrowotnej

4.1. Rada Powiatu w uchwałach budżetowych na lata 2013-2015 corocznie planowała 70 tys. zł¹¹ na realizację programów zdrowotnych realizowanych przez Powiat w oparciu o przepisy ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Na realizację trzech programów zdrowotnych wydatkowano w latach 2013-2014 łącznie 106,1 tys. zł, z tego: program „Pierwsza pomoc przedmedyczna – zajęcia teoretyczne i praktyczne” 13,5 tys. zł; program „Stop pneumokokom” wydano 42,6 tys. zł, program edukacji zdrowotnej „Jestem zdrowy, bo zdrowo jem” 50,0 tys. zł.

Realizacja programów odbyła się zgodnie z zawartymi umowami i została należycie udokumentowana. Realizatorzy wszystkich programów przedstawili sprawozdania merytoryczne i finansowe wykonanych zadań. Zapłaty za zrealizowane programy Starostwo dokonało w terminie określonym w zawartych umowach. Wszystkie faktury zostały opisane w przedmiocie zrealizowanego zadania i zostały zatwierdzone przez Starostę, Głównego Księgowego oraz Naczelnika Wydziału Spraw Społecznych.

Wydatki na realizację programów zostały poniesione zgodnie z zasadami należytego gospodarowania środkami publicznymi.

(dowód: akta kontroli: str. 446-511)

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena częściowa

Opis stanu
faktycznego

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Starostwa w zbadanym zakresie.

5. Monitorowanie i ewaluacja programów polityki zdrowotnej

5.1. Zrealizowane programy zawierały postanowienia dotyczące sposobu ich monitorowania i ewaluacji. W ramach programu „Pierwsza pomoc przedmedyczna – zajęcia teoretyczne i praktyczne¹²” i „Jestem zdrowy bo zdrowo jem¹³” zaplanowano, że ocena ich efektów zostanie dokonana przez realizatorów. Monitorowanie i ewaluacja programu „Stop pneumokokom” zależna była od uczestnictwa w programie. Ocenę efektywności programów zaplanowano przeprowadzić na podstawie danych dotyczących odsetka dzieci zaszczepionych.

W Starostwie analizowano i oceniano realizację ww. programów zdrowotnych. Komisja Zdrowia zapoznawała się z informacjami o realizacji programów zdrowotnych za lata 2013 i 2014 oraz zadaniami planowanymi do realizacji w kolejnych latach. Na posiedzeniach w dniach 23 stycznia 2014 r. oraz 6 lutego

¹¹ Uchwała Nr XXIII/241/2012 z dnia 27 grudnia 2012 r w sprawie budżetu Powiatu na rok 2013, Uchwała Nr XXIII/307/2013 z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie budżetu Powiatu na rok 2014, Uchwała Nr IV/28/2015 z dnia 21 stycznia 2015 r. w sprawie budżetu na rok 2015.

¹² Przeszkolenie młodzieży w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej winno zwiększyć sprawność i skuteczność pomocy doraźnej w nagłym zagrożeniu życia.

¹³ Wskaźnikami monitorującymi będą wyniki badań stanu odżywiania populacji młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem otyłości, nadwagi, niedożywienia.

2015 r. Komisja omówiła i pozytywnie oceniła realizację programów zdrowotnych zrealizowanych w 2013 r. i 2014 r.

Wykonawca programu „Jestem zdrowy bo zdrowo jem” dokonał jego podsumowania w formie otwartego spotkania, w którym wzięli udział Starosta, pracownicy Starostwa oraz Dyrektorzy szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat wraz z uczniami szkół, w których program był realizowany. Ponadto informacje o podsumowaniu zrealizowanych programów zdrowotnych i ich ocenie ukazywały się w lokalnej prasie i na stronach internetowych Starostwa.

(dowód: akta kontroli: str. 62-65,74-78, 441-443, 444-449)

5.2. W latach 2013-2015 Starostwo nie dokonywało kontroli bezpośrednio u realizatorów programów zdrowotnych. Dokonywano natomiast weryfikacji dokumentów potwierdzających wykonanie zleconych zadań. Starosta wyjaśnił, że w przypadku programu profilaktycznego „Stop pneumokokom” realizatorzy dołączyli wykaz beneficjentów programu potwierdzony przez przedstawiciela przychodni, w której wykonywano szczepienia dzieci. Ponadto podał, że realizatorzy programów edukacji zdrowotnej, zgodnie z warunkami zawartych umów, przedłożyli pisemne potwierdzenia przez dyrekcję szkół realizacji zadań objętych umowami. Potwierdzenia te zawierały: nazwę szkoły, liczbę uczniów, liczbę klas oraz termin zakończenia programu.

Według wyjaśnień Starosty pracownik Starostwa dokonywał inspekcji placówek szkolnych w trakcie trwania programów, jednak nie sporządzono na tę okoliczność notatek służbowych.

(dowód: akta kontroli: str. 141)

5.3 Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 25 sierpnia 2008 r. w sprawie przekazywania informacji o programach zdrowotnych oraz wzoru dokumentu zawierającego te informacje¹⁴ Starosta terminowo¹⁵ przekazał Marszałkowi Województwa Wielkopolskiego informacje o realizowanych i planowanych w Powiecie programach zdrowotnych. Dane zawarte w tych informacjach, w zakresie dotyczącym zadań Powiatu, były zgodne ze stanem faktycznym.

(dowód: akta kontroli: str. 512-514)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁶, wnosi o:

- 1) podejmowanie decyzji o realizacji programów polityki zdrowotnej po uprzednim uzyskaniu opinii Agencji Ochrony Technologii Medycznej i Taryfikacji,
- 2) rozważenie opracowania wieloletniego programu w zakresie polityki zdrowotnej Powiatu.

¹⁴ Dz. U Nr 163 poz. 1024.

¹⁵ Informacje te przekazano w terminie do 5 lutego każdego roku.

¹⁶ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096.

Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 21 grudnia 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Wojciech Domagalski
główny specjalista k.p.

Dyrektor
z up. Grzegorz Malesiński
Wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis